

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 31 päivänä elokuuta 2011

987/2011

Laki

porotaloutta kohdanneiden vahinkojen korvaamisesta

Annettu Helsingissä 26 päivänä elokuuta 2011

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on auttaa porotalouselinkeinon toimijoita selviytymään laajoista ja odottamattomista porotalouteen kohdistuneista vahingoista.

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan poronhoitolaissa (848/1990) tarkoitettulla poronhoitoalueella porotaloutta kohdanneesta luonnononnettomuudesta tai muusta tuhosta aiheutuneista vahingoista maksettaviin korvauksiin.

3 §

Luonnononnettomuus ja muu tuho

Tässä laissa tarkoitetaan *luonnononnettomuudella ja muulla tuholla*:

1) poikkeuksellisia sää- ja luonnonolosuhteita, jotka merkittäväällä tavalla estävät poroja käyttämästä tavanomaisia laitumiaan ja aiheuttavat huomattavaa lisäruokinnan tarvetta, aiheuttavat muuten porojen menehtymistä tai heikentävät muuten merkittävästi porojen mahdollisuutta selviytyä luonnossa;

2) poikkeuksellista ja laajalle levinnyttä poroihin tarttunutta eläintautia.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset korvauksen perusteeksi hyväksyttävästä luonnononnettomuudesta ja muusta tuhosta.

Jäljempänä tässä laissa tuholla tarkoitetaan sekä luonnononnettomuutta että muuta tuhoa.

4 §

Yleiset edellytykset

Tässä laissa tarkoitettua korvausta voidaan maksaa valtion varoista vahingosta, joka on aiheutunut välittömästi porotaloutta kohdanneesta tuhosta.

Korvauksen maksamisen edellytyksenä on, että tarkoitukseen on osoitettu määräraha maatilatalouden kehittämisrahaston vuotuisessa käyttösuunnitelmassa taikka määräraha tai myöntämisvaltuus valtion talousarviossa.

5 §

Tuhon toteaminen

Korvauksen maksamisen edellytyksenä on, että tuho sekä sen laajuus ja vaikutus porotalouteen on todettu selvityksellä, jonka on tehnyt yksi tai useampi tutkimuslaitos tuhon laadun mukaan.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään menettelystä tuhon toteamiseksi.

Maa- ja metsätalousministeriö päättää hallinnonalansa tutkimuslaitosten sekä yksityisten tutkimuslaitosten käyttämisestä tuhon toteamiseen. Valtioneuvosto päättää muiden julkisten tutkimuslaitosten käyttämisestä vastaavaan tarkoitukseen.

Olosuhteiden muuttuminen korvaukseen oikeuttavaksi tuhoksi todetaan valtioneuvoston päätöksellä.

6 §

Vahingon toteaminen

Porotalouden harjoittajalle aiheutuneen vahingon arvioi kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen. Jos vahinko ja sen määrä on ilmeinen, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi luopua arvion vaatimisesta.

Paliskunnalle aiheutuneen vahingon arvioi kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä menettelystä vahinkoa arvioitaessa sekä siitä, milloin arvion vaatimisesta voidaan luopua.

7 §

Korvattava vahinko

Korvattava vahinko voi käsittää menehtyneen poron arvon, porojen menetyksestä aiheutuneen tulonmenetyksen tai vahingosta aiheutuneiden ylimääräisten kustannusten korvaamisen.

Vahingon määrää arvioitaessa on perusteena käytettävä hakijalla kolmena tuhoa edeltäneenä poronhoitovuonna ollutta keskimääräistä eloporomäärää sekä vastaavana aikana olleiden tuotantokustannusten ja tulojen määrää.

8 §

Korvauksen saaja ja korvauksen saamisen edellytykset

Korvausta voidaan maksaa porotalouden harjoittajalle ja paliskunnalle.

Korvauksen maksamisen edellytyksenä

porotalouden harjoittajalle on, että hänelle on aiheutunut huomattavia menetyksiä porojen menehtymisen takia tai tuhosta aiheutuneita merkittäviä ylimääräisiä kustannuksia ja että hänellä tai ruokakunnalla, johon hän kuuluu, on vähintään 50 poroa.

Korvauksen maksamisen edellytyksenä paliskunnalle on, että sille on aiheutunut tuhosta merkittäviä ylimääräisiä kustannuksia.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä menetyksistä, joita voidaan korvata, hyväksyttävistä ylimääräisistä kustannuksista, korvattavien menetysten ja ylimääräisten kustannusten enimmäismäärästä sekä porotalouden harjoittajan ruokakuntaan kuuluvista henkilöistä.

9 §

Korvauksen määrä

Korvausta voidaan maksaa enintään määrä, joka vastaa omavastuun ylittävää todetun menetyksen tai hyväksyttävän kustannuksen määrää.

Hakijan omavastuu on vähintään 20 prosenttia todetusta menetyksestä ja hyväksyttävistä ylimääräisistä kustannuksista.

Valtioneuvosto päättää 5 §:n 3 momentissa tarkoitetun päätöksen yhteydessä myös omavastuusuudesta.

10 §

Korvausten ja tukien yhteensovittaminen

Korvausta maksetaan vain siltä osin kuin hakijalle ei omavastuun ylittävältä osalta makseta korvausta vakuutuksesta taikka tukea tai muuta korvausta julkisista varoista.

Jos hakijalle maksetaan menetyksen tai ylimääräisten kustannusten johdosta samaan tarkoitukseen muuta korvausta tai tukea, katsotaan niiden kohdistuvan ensisijaisesti omavastuusuuden ylittävään osuuteen.

11 §

Korvauksen hakeminen

Korvausta on haettava kirjallisesti Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta. Hakijan on allekirjoitettava hakemus.

Korvausta voidaan hakea sen jälkeen, kun tuho on valtioneuvoston päätöksellä todettu.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä korvauksen hakemisen määräajasta, menettelystä korvausta haettaessa ja hakemukseen vaadittavista selvityksistä.

12 §

Päätös korvauksesta

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tekee päätöksen korvauksen maksamisesta. Jos paliskunnalle aiheutuneen vahingon on arvioinut elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, päätöksen korvauksen maksamisesta tekee Maaseutuvirasto.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää määräajasta, jonka kuluessa päätös on tehtävä.

13 §

Korvauksen maksaminen

Korvauksen maksaa Maaseutuvirasto.

14 §

Korvausjärjestelmän muu toimeenpano

Tässä laissa tarkoitettuun korvaukseen sovelletaan valtioneuvostuslakia (688/2001) siltä osin kuin kysymys on mainitun lain 9 §:n 2 momentissa, 10 ja 11 §:ssä, 12 §:n 1 momentissa, 13—21 §:ssä, 22 §:n 1 momentin 1, 2 ja 7 kohdassa ja 2 ja 3 momentissa sekä 23—36 §:ssä tarkoitetuista seikoista.

Sen lisäksi, mitä valtioneuvostuslain 16 §:ssä säädetään, oikeus suorittaa tarkastuksia ja päätöksellään valtuuttaa suorittamaan tarkastuksia on myös maa- ja metsätalousministeriöllä ja Maaseutuvirastolla.

Sen estämättä, mitä valtioneuvostuslaissa säädetään, korvaus voidaan periä takaisin, jos Euroopan unionin valtiontukia koskeva tai muu lainsäädäntö sitä edellyttää.

Oikaisuvaatimukseen annettuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen saa hakea muutosta maaseutuelinkeinojen valituslautakunnalta.

15 §

Korvauksen maksun keskeyttäminen ja korvauksen takaisinperintä

Päätöksen korvauksen maksun keskeyttämisestä ja korvauksen takaisinperimisestä tekee elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Päätöksellä vahvistetaan takaisinperittävä määrä, korkolain (633/1982) 3 §:ssä tarkoitettu korko, niiden suorittamiselle asetettava eräpäivä sekä korkolain 4 §:ssä tarkoitettu viivästyskorko.

Takaisinperintää koskeva päätös on tehtävä ilman aiheutonta viivytystä sen jälkeen, kun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sai tiedon valtioneuvostuslain 21 tai 22 §:ssä säädetystä perusteesta ja viimeistään kymmenen vuoden kuluttua korvauksen viimeisen erän maksamisesta.

16 §

Takaisinperintäpäätöksen täytäntöönpano

Maaseutuvirasto vastaa takaisinperintäpäätöksen täytäntöönpanosta. Takaisinperintä lainvoimaisen päätöksen perusteella voidaan suorittaa siten, että takaisinperittävä määrä korkoineen vähennetään muusta tuen saajalle maksettavasta tuesta.

Takaisinperintäpäätös voidaan ulosottotoimin panna täytäntöön sen jälkeen, kun päätös on saanut lainvoiman. Päätöksen täytäntöönpanoon sovelletaan, mitä verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

17 §

Tuhon toteamisesta ja vahingon arvioinnista aiheutuvat kustannukset

Tuhon toteaminen kuuluu Elintarviketurvallisuusviraston, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen, Metsäntutkimuslaitoksen tai Säteilyturvakeskuksen tehtäviin sen jälkeen, kun tutkimuslaitoksen käyttämisestä tuhon toteamiseen on 5 §:n 3 momentissa tarkoitettuun tavoin päätetty.

Jos tuhon toteamisessa käytetään apuna

yksityistä tahoja, maatilatalouden kehittämisrahaston varoista voidaan maksaa korvausta kohtuullisiin hyväksyttäviin kustannuksiin. Päätöksen korvauksen maksamisesta tekee maa- ja metsätalousministeriö.

Tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamisesta kunnalle aiheutuvista kustannuksista ei makseta valtion varoista muuta kuin kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetussa laissa (1704/2009) säädettyä korvausta.

Helsingissä 26 päivänä elokuuta 2011

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

18 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Tätä lakia sovelletaan korvauksiin, jotka maksetaan tämän lain voimaantulon jälkeen tapahtuneen tuhon perusteella.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Maa- ja metsätalousministeri *Jari Koskinen*

Liite

Saamenkielinen käännös

987/2011**Láhka****boazodollui čuohcán vahágiid buhttemis**

Addojuvvon Helssegis borgemánu 26. beaivve 2011

Riikkabeivviid mearrádusa mielde mearriduvvo:

1 §

Lága ulbmil

Dán lága vuodul geahččalit veahkehit boazodoalloaibmiid ceavzit boazodollui čuohcán viiddis ja vuordemeahttun vahágiin.

Stáhtaráđi áhahusa vuodul addojuvvojit dárkilet njuolggadusat dan luondduroasus ja eará roasus, mat dohkkehuvvojit buhtadusa ággan.

Maŋnelis dán lágas roasuin oaivvildit sihke luondduroasu ja eará roasu.

2 §

Heivehansuorgi

Dát láhka heivehuvvo boazodoallolágas (848/1990) oaivvilduvvon boazodoalloguovllus daidda buhtadusaide, mat máksojuvvojit boazodollui čuohcán luondduroasu dahje eará roasu dagahan vahágiidda.

Dán lágas oaivvilduvvon buhtadusa sáhtta máksit stáhtarudain dakkár vahágis, mii lea šaddan njuolgga boazodollui čuohcán roasus.

Buhtadusa máksima eaktun lea dat, ahte ulbmilii lea čujuhuvvon mearreruhta eanadálloalu ovddidanfoandda jahkásaš geavahanplánas dahje lea čujuhuvvon mearreruhta dahje mieđihanvuoigatvuohta stáhtabušehtas.

3 §

Luondduroassu ja eará roassu

Dán lágas oaivvildit luondduroasuin ja eará roasuin:

1) eahpedábálaš dálke- ja luonddudilálašvuođaid, mat hehtejit mealgat bohccuid geavaheames virolaš guohtoneatnamiiddiset ja dagahit mearkkašahtti lassebiebmandárbbu, dagahit muđui boazojámuid dahje čuhcet muđui mealgat bohccuid vejolašvuođaide ceavzit meahcis;

2) eahpedábálaš ja viidát leavvan eallidávdda, mii lea njommon bohccuide.

4 §

Oppalaš eavttut

5 §

Roasu gávnnaheapmi

Buhtadusa máksima eaktun lea dat, ahte roassu ja dan viidodat ja váikkuhus boazodollui leat gávnnavuvvon čielggadusa vuodul, man lea dahkan okta dutkanlágádus dahje moanat dutkanlágádusat roasu šlájá mielde.

Stáhtaráđi áhahusa vuodul mearriduvvo, mo meannuduvvo roasu gávnnavon dihte.

Eana- ja meahcedoalloministeriija mearrida iežas hálldahussuorggi

dutkanlágádusaid ja priváhta dutkanlágádusaid geavaheamis roasu gávnaheapmái. Stáhtaráđđi mearrida eará dutkanlágádusaid geavaheamis sullasaš ulbmilii.

Dilálašvuodaid rievdan buhttenvuloš roassun gávnnahuvvo stáhtaráđi mearrádusa vuodul.

6 §

Vahága gávnaheapmi

Boazodoallái čuočcán vahága árvvoštallá gieldda dálonguovloaláhuseiseváldi. Jos vahát ja dan mearri lea čielggas, de ealáhus-, johtalus- ja birasguovddáš sáhtá luohpat árvvoštallama gáibideamis.

Bálgosii čuočcán vahága árvvoštallá gieldda dálonguovloaláhuseiseváldi dahje ealáhus-, johtalus- ja birasguovddáš.

Stáhtaráđi áhahusa vuodul sáhtá mearridit dárkileappot, mo meannuduvvo vahága árvvoštalladettiin ja goas árvvoštallama gáibideamis sáhtá luohpat.

7 §

Vahága buhtten

Buhttenvuloš vahát sáhtá gokčat jápmán bohcco árvvu buhttema, bohccuid massima dagahan dienasmassima buhttema dahje vahága dagahan liigegoluid buhttema.

Vahága meari árvvoštalladettiin galgá geavahit ággan dan gaskamearálaš ealihanboazologu, mii lei ohccis vahága deaivideami golmma ovddit boazodoallojagi áigge ja dán seamma áigodaga áigge leamaš buvttadangoluid ja boađuid meari.

8 §

Buhtadusoazžu ja buhtadusa oazžuneavttut

Buhtadusa sáhtá máksit boazodoallái ja bálgosii.

Buhtadusa sáhtá máksit boazodoallái dalle, jos sutnje leat šaddan mearkkašahti massimat bohccuid jápmima dihte dahje roasu dagahan mearkkašahti liigegolud ja

ahte sus dahje dálloaloh, masa son gullá, leat uhcimustá 50 bohcco.

Buhtadusa sáhtá máksit bálgosii dalle, jos dasa leat šaddan roasu dihte mearkkašahti liigegolud.

Stáhtaráđi áhahusa vuodul addojuvvojit dárkilet njuolggadusat buhttenvuloš massimiin, dohkálaš liigegoluin, buhttenvuloš massimiid ja liigegoluid alimusmearis sihke boazodoalli dálloallui gullevaš olbmui.

9 §

Buhtadusa mearri

Buhtadusa sáhtá máksit eanemustá dan meari, mii vástida iešvástidanoasi badjelmanni gávnnahuvvon massima dahje dohkálaš golu meari.

Ohcci iešvástidanoasi lea eanemustá 20 proseantta gávnnahuvvon massimis ja dohkálaš liigegoluin.

Stáhtaráđđi mearrida 5 §:a 2 momeanttas oaivvilduvvon mearrádusa oktavuodas maiddá iešvástidanoasis.

10 §

Buhtadusaid ja doarjagiid oktiiheiveheapmi

Buhtadus máksojuvvo dušše dakko bokte go ohccái ii iešvástidanoasi badjelmanni oasi ovddas máksojuvvo buhtadus oajus dahje ii máksojuvvo doarjja dahje eará buhtadus almmolaš ruđain.

Jos ohccái máksojuvvo massima dahje liigegolu ovddas seamma ulbmilii eará buhtadus dahje doarjja, de gehččojuvvo ahte dat gusket vuosttažettiin iešvástidanoasi badjelmanni oassái.

11 §

Buhtadusa ohcan

Buhtadus galgá ohccojuvvo čálalaččat Lappi ealáhus-, johtalus- ja ealáhusguovddážiis. Ohcci galgá vuolláičállit ohcamuša.

Buhtadusa sáhtta ohcat dan maŋŋá, go roassu lea stáhtaráđi mearrádusa vuodul gávnnaheamis.

Stáhtaráđi ášahusa vuodul addojuvvojit dárkilet njuolggadusat das, goas buhtadus galgá ohccojuvvot, mo galgá meannudit buhtadusa ozadettiin ja mat čielggadusat galget laktojuvvot ohcamuššii.

12 §

Mearrádus buhtadusas

Ealáhus-, johtalus- ja birasguovddáš dahká mearrádusa buhtadusa máksimis. Jos balgosii čuohtán vahága lea árvoštallan ealáhus-, johtalus- ja birasguovddáš, de buhtadusa máksimis mearrida Dálonguovlovirgebáiki.

Stáhtaráđi ášahusa vuodul sáhtta mearridit mearraiggis, man sisa mearrádus galgá dahkkojuvvot.

13 §

Buhtadusa máksin

Buhtadusa máksá Dálonguovlovirgebáiki.

14 §

Buhtadusvuogádaga eará ollašuttin

Dán lágas oaivvilduvvon buhtadussii heivehuvvo stáhtadoarjjaláhka (688/2001) dakko bokte go gearaldat lea máinnašuvvon lága 9 §:a 2 momeanttas, 10 ja 11 §:ain, 12 §:a 1 momeanttas, 13—21 §:ain, 22 §:a 1 momeantta 1, 2 ja 7 čuoggás ja 2 ja 3 momeanttain sihke 23—36 §:ain mearriduvvon áššiin.

Dasa lassin, mii stáhtadoarjjalága 16 §:s mearriduvvo, maiddá Eana- ja meahccedoalloministeriijas ja Dálonguovlovirgebáikkis lea vuoigatvuohta dahkat ja dagahit dárkkistemiid.

Dan hehttekeahhtá, mii stáhtadoarjjalágas mearriduvvo, buhtadus sáhtta berrojuvvot ruovttoluotta, jos Eurohpá Uniovnna stáhtadoarjjanjuolggadusat ja eará láhkamearrádusat dan gáibidit.

Njulgengáibádussii addojuvvon ealáhus-, johtalus- ja birasguovddáža mearrádussii

sáhtta ohcat nuppástusa dálonguovloealáhusaid váidinlávdegottis.

15 §

Buhtadusa máksima gaskkalduhttin ja buhtadusa ruovttoluottabearran

Mearrádusa buhtadusa máksima gaskkalduhttimis ja buhtadusa ruovttoluottabearramis dahká ealáhus-, johtalus- ja birasguovddáš. Mearrádusa vuodul nannejuvvojit ruovttoluottabearranvuloš mearri, reantolága (633/1982) 3 §:s oaivvilduvvon reantu ja daid maŋimuš máksinbeaivi sihke reantolága 4 §:s oaivvilduvvon maŋnonreantu.

Ruovttoluottabearramii guoskevaš mearrádus galgá dahkkojuvvot farggamusat dan maŋŋá, go ealáhus-, johtalus- ja birasguovddáš oaččui dieđu stáhtadoarjjalága 21 dahje 22 §:s mearriduvvon ákkas ja maŋimustá logi jagi geažes buhtadusa maŋimuš eari máksimis.

16 §

Ruovttoluottabearramii guoskevaš mearrádusa ollašuttin

Dálonguovlovirgebáiki vástida ruovttoluottabearramii guoskevaš mearrádusa ollašuttimis. Ruovttoluottabearrama lágafámolaš mearrádusa vuodul sáhtta dahkat nu, ahte ruovttoluottabearranvuloš mearri oktan reanttuin geahpeduvvo eará doarjagis, mii máksojuvvo doarjjaoažžui.

Ruovttoluottabearramii guoskevaš mearrádusa sáhtta bággobearrandoaimmaiguin ollašuttit dan maŋŋá, go mearrádus lea ožžon lágafámu. Mearrádusa ollašuttimii heivehuvvo, mii vearuid ja mávssuid ollašuttima birra addojuvvon lágas (706/2007) mearriduvvo.

17 §

Roasu gávnnaheamis ja vahága árvoštallamis šaddan golut

Roasu gávnnaheapmi gullá Eallindárbašdorvvolašvuodadoaimmahaga,

Fuoddo- ja guolledoalu dutkanlágádusa, Meahccedutkanlágádusa dahje Suonjardandorvoguovddáža bargguide dan maŋŋá, go dutkanlágádusa geavaheamis roasu gávnaheapmái lea 5 §:a 3 momaantas oaivvilduvvon vuogi mielde mearriduvvon.

Jos roasu gávnaheamis geavahuvvo veahkkin priváhta oassebealli, de eanadállodoalu ovddidanfoandda ruđaiguin sáhtá buhttet govtolaš goluid. Mearrádusa buhtadusa máksimis dahká Eana- ja meahccedoalloministeriija.

Dán lágas oaivvilduvvon bargguid dikšumis gildii čuohcci goluin ii máksojuvvo stáhtarudain eará go dat buhtadus, mii

mearriduvvo gielddaid stáhtadoarjjalágas (1147/1996).

18 §

Fápmuiboahdin

Dán lága fápmuiboahdinbeaivi mearriduvvo stáhtaráđi áhahusa vuodul.

Dát láhka heivehuvvo buhtadusaide, mat máksojuvvojit dán lága fápmuiboahdima maŋŋá dáhpáhuvvan roasu vuodul.

Ovdalgo láhka bohtá fápmui, de sáhtá álgit lága ollašuttimii dárbbaslaš doaibmabijuide.

Helssegis borgemánu 26. beaivve 2011

Dásseválldi Presideanta

TARJA HALONEN

Eana- ja meahccedoalloministtar *Jari Koskinen*